

Klassens Fremme og Udvikling, søger jeg at udrybde og fjerne Vanskelighederne baade for Dieblirket og i Fremtiden. Indvendingen rammer derfor ingenlunde Lovforslaget, og jeg ser heller ikke, at Lovforslagets Ord give Anledning til en saadan Misforstaaelse. Naar den ærede Ordfører mente, at denne Lov kun kunde betragtes som en Lov, der havde til Hensigt at forhindre Lager, da maa jeg bemærke, at det ikke er nogen Lagerlov. Det er der slet ikke tænkt paa. Nei, Lovforslagets Hensigt er, som jeg tror, at jeg tidligere har udtalt, at tilvejebringe saadanne Forhold, som kunne gjøre det muligt for Besidderne af mindre Eiendomme paa Landet uden altsor stor Vanskelighed at erhverve Laan paa ligesaa billige Betingelser, som de bedre stillede i Samfundet kunne opnaa. Jeg har heller ikke tilfattet eller tænkt mig, at dette Lovforslag skulde give Anledning til udstrakt Hedebyrktning; det er ogsaa et Semne, som den ærede Ordfører har taget fra sig selv. Jeg har aldrig ment Hedebyrktning. Skulde dette Lovforslag foranledige, at en enkelt Mand, der var i Besiddelse af en Hede, kunde faae en Driftskapital til at forbedre sin Jord, vil jeg sige, at det var et meget gaaligt Resultat af denne Lov ved Siden af de andre. Men Loven har ingenlunde tilfattet noget vidtgaaende Forsøg i den Retning, og jeg ventur mig slet ikke det af den. Men naar nu det ærede Medlem troede, at Lovens Hensigt var at afhjælpe en piblikkelig tilsteværende Trang, forstaaer jeg, at han kunde mene, at det skete paa den nemmeste og fuldstændigste Maade, dersom man foretog en Undersøgelse af alle de Eiendomme, hvorom der kunde være Tale — en Undersøgelse, der maatte dog vilde blive noget vanskeligt, naar den skulde foregaa paa eengang —, og at man saa af Statskassen tog en Sum og laante til dem, der behøvede det. Da vilde deres Trang være afhjulpen paa den bedste og fuldstændigste Maade. Dersom kan der imidlertid ikke være Tale; thi foruden at jeg ikke tror, at den Regjering, der har forelagt dette Lovforslag, vil være tilbøielig til at gaa ind paa Foranstaltninger af denne Natur med direkte Udlaan til Private, kan jeg ikke forstaa, at det ærede Medlem, der har frygtet saa meget for Konsekventerne af dette Forslag, kunde være uden al Betænkelse overfor Konsekventerne af det, som han anstaa for naturligt; thi jeg kan ikke se, at det var muligt da at undgaa de Konsekventer, som det ærede Medlem frygtede for Lovforslagets Bedommende, nemlig, at naar der om nogle Aar optraadte andre Mænd, som trængte til Laan, man da skulde være nødt til i Kraft af, hvad der var foregaaet, at yde dem den samme Hjælp, som var ydet deres Forgængere. Jeg tror, at det vilde lede til Konsekventer af en ganske anden farlig Bestaafenhed end dem, man kunde ulede af dette Lovforslag. Naar det ærede Medlem talte om Konsekventer af denne Lov og dertil

knyttede nogle Bemærkninger, kan jeg ikke unblade at anføre, hvad det ærede Medlem igaar bemærkede, og hvortil jeg knyttede min Bemærkning. Da sagde det ærede Medlem nemlig: Andre Klasser i Samfundet, hvorfor skulde de ikke hjælpes? De have ligesaa godt Krav paa at blive hjulpede som Landarbejderne, og Intet er lettere end at finde en Form for Sikkerhed for Laanene, der er ligesaa god som den for jordløse Huse. Det kunde altsaa ikke være min Tanke, at det ærede Medlem ved, hvad han dengang ansførte, tænkte paa en Forpligtelse for Staten til at fremme Byggeforetagerne i Kjøbstæderne, for at de der-værende Arbejdere kunde faae billige og sunde Boliger. Det var der virkelig ikke Tale om igaar. Det, hvorpaa jeg svarede, var det ærede Medlems Udtalelse om, at der var ikke noget lettere end at staae tilfredsstillende Sikkerhed for Laan, og jeg ansførte da, at jeg antog dog, at et Laan i Løsøre ikke kunde sættes ved Siden af Laan i faste Eiendomme. Jeg har forstaaet det ærede Medlems Yttring om Statens Forpligtelse overfor Individerne paa samme Maade som den ærede Ordfører. Men jeg skal fatte mig overordentlig kort i den Henseende, fordi der jo her slet ikke er Tale om Statens Forpligtelse ligeoverfor enkelte Individer, men overfor en Samsundsklasse, og hvad der ikke kan gjøres for de enkelte Individer fra Statens Side, turde det dog være muligt at gjøre for en Samsundsklasse, som trænger til Hjælp. — Jeg tror, som sagt, at Sagen maa antages at være nogenlunde udebatteret her i Salen, og jeg har en Fornemmelse af, at det er ikke opløsende for Sagen at fortsætte en videre Forhandling om de enkelte Punkter.

Formanden: Den 2den Landstingsmand for 6te Kreds har Ordet for en kort Bemærkning.

Rammeskov: Det har været min Bestemmelse at stemme for Vædringsforslaget under Nr. 1, men efter de Udtalelser, der ere fremkomne fra den ærede Indenrigsminister, stemmer jeg mod Forslaget.

Formanden: Den 4de Landstingsmand for 2den Kreds har Ordet for en kort Bemærkning.

G. Møller: Jeg har den samme Fornemmelse som den ærede Minister, at det høie Thing snart er kjed af denne langvarige Forhandling; men jeg kan dog ikke lade være endnu med Hensyn til dette lille Forslag under Nr. 1 at gjøre et Par ganske korte Bemærkninger overfor den ærede Minister. Jeg tror, at i det Spørgsmaal tør jeg sætte min Sagkundskab ved Siden af den ærede Ministers, uden at være ubesteden, og naar den ærede Minister har sagt, at